

Abstract in Czech

Cílem této práce je snaha odkrýt nové perspektivy v pohledu na žánr nazývaný vyprávění afroamerických otroků. Proto je žánr prezentován v širších historických, sociopolitických a genderových souvislostech a okolnosti vztahující se k jeho vývoji a k jeho současné literární kritice jsou stručně nastíněny. Výchozím bodem je stručné pojednání o definicích, které kritici, v závislosti na zvolených kritériích, stanovují různým způsobem. Různorodost textů a jejich hlasů je diskutována v souvislosti s Mosesem Grandym a jeho *Vyprávěním o životě Mosese Grandyho donedávna zotročeného ve Spojených státech amerických*. Grandyho vyprávění, popis života otroka na moři, je podrobena rozboru. Tradiční, uniformní narativní struktury jsou porovnávány s úryvky díla, kde je možné nalézt některé aspekty jeho maskulinní identity problematizované institucionalizovaným otroctvím. Tato práce se zejména snaží ukázat, že zatímco konvenční struktura příběhů předem definující jejich osnovu a témata je popsána Jamesem Olneym, žádná obecně uznávaná definice žánru neexistuje. V důsledku dosaženého závěru je žánr definován pro účely této práce.

Poté, co jsou hlavní příznačné rysy žánru projednány a definice žánru vyprávění afroamerických otroků je ustanovena, následují kapitoly věnující se podrobnějšímu rozboru dvou všeobecně známých vyprávění. Druhá kapitola pak tedy představuje důkladný rozbor díla Frederika Douglassa *Vyprávění o životě Fredericka Douglassa, amerického otroka psané vlastní rukou*. Vzhledem k rozsáhlému kritickému zpracování Douglassova díla se kapitola soustředí na otázky editorálních zásahů, marginalizace žen a také na vzájemně provázané otázky svobody, gramotnosti a maskulinity. V závěru této kapitoly je problematizována představa o silné a seberozvíjející se maskulinní osobnosti, rovněž jsou odhaleny skutečnosti o aktivním zapojení Anny Murrayové.

Třetí kapitola se zabývá Harrietou Annou Jacobsovou a jejími *Událostmi v životě mladé otrokyně psanými vlastní rukou*. Nejprve je zmíněno, že Jean Fagan Yellin prokázala autorství Jacobsové, aby následně kapitola přešla k diskusi koncepcí ideálu věrného ženství jakožto společenské konstrukce, která vyčleňovala ženy v závislosti na jejich rase. Místo této stereotypní představy Jacobsová prezentuje Lindu jako hrdinnou pobouřenou matku, která uspěje ve svém boji za

svobodu, jenž je asociovaná se sexuální svobodou, s dekomodifikací mateřství a s její neutuchající touhou po vlastním domově.

Čtvrtá kapitola pak analyzuje román Sherley Anny Williamsové *Dessa Rose*. Hlavním cílem jejího novodobého vyprávění otroků je upozornit na fakt, že gramotnost byla také zneužívána dominantní kulturou k ovládnutí podřízených nebo zotročených. Protože Williamsová vyzývá k přehodnocení písemných památek včetně žánru vyprávění otroků, přepracovává problematiku a konkrétní scény, které se objevují v nejznámějších vyprávěních Frederika Douglassa a Harriety Jacobsové a které jsou, podle jejího názoru, přímo založeny na rasových stereotypch. Williamsová rovněž zavrhuje mýtus bezbranné ženy.

Závěr se pak soustředí na vymezení literární tradice afro-amerických žen. Tato kapitola se snaží zvýšit povědomí a pochopení skutečnosti, že afro-američanky a jejich hlasy byly umlčeny jak dominantní kulturou, tak patriarchálními strukturami moci. Na podporu tohoto tvrzení je zmíněno jak to, že David Walker vymazal Dinah z historické paměti, tak i případ Anny Murrayové.